

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Lucií Gavendovou ve věci

žalobce: J. E.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2025, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 25. 2. 2025, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalovaná snížila žalobci podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), od 6. 4. 2025 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 5. 2. 2025 poklesla

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

žalobci jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 60 %, je tudíž invalidním pro invaliditu druhého stupně. Žalobce proti

prvostupňovému rozhodnutí brojil námitkami, neboť s posouzením svého zdravotního stavu nesouhlasil. Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 5. 2025, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

2. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

II. Žaloba

3. Žalobce nesouhlasil s napadeným rozhodnutím a navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a aby mu byl přiznán invalidní důchod třetího stupně.
4. Žalobce v žalobě namítal, že jeho zdravotní stav nadále odpovídá podmínkám pro přiznání invalidního důchodu třetího stupně, což vyplývá z lékařských zpráv. Má dlouhodobé a zhoršující se omezení hybnosti páteře v důsledku opakovaných operací, trpí bolestmi a jeho zdravotní stav ho výrazně omezuje v každodenním životě i pracovních možnostech.
5. Žalobce je toho názoru, že pokles jeho pracovní schopnosti činí více než 70 %, a tudíž naplňuje podmínky pro invaliditu třetího stupně.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná se ve vyjádření nejprve zaměřila na právní rámec, ustanovení zákona o důchodovém pojištění a náležitosti posudku. K podrobnostem odkázala na napadené rozhodnutí. Žalovaná je přesvědčena, že v projednávaném případě byl lékařem vypracován posudek, kterým byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce. Má za to, že posudek je objektivní. Navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“). V závěru navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

7. V průběhu řízení si krajský soud vyžádal správní (posudkový) spis a také správní (dávkový) spis žalované, z nichž vyplývají následující skutečnosti.
8. V roce 2023 byl žalobce uznán invalidním ve třetím stupni invalidity.
9. Při kontrolní lékařské prohlídce lékař IPZS Karviná posoudil zdravotní stav žalobce a vydal posudek ze dne 5. 2. 2025 se závěrem, že se u žalobce jedná, již o invaliditu druhého stupně. Pokles pracovní schopnosti žalobce hodnotil lékař dle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), ve výši 60 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je stav po opakované operaci bederní páteře (naposledy dne 1. 8 2023), která má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti. Od posledního posouzení v roce 2023 dochází ke stabilizaci zdravotního stavu.
10. Žalovaná na základě závěrů shora uvedeného lékařského posudku IPZS prvostupňovým rozhodnutím rozhodla, že žalobci snižuje invalidní důchod třetího stupně na invalidní důchod druhého stupně od 6. 4. 2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

11. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil námitkami ze dne 10. 3. 2025 a namítal, že nesouhlasí s tím, že došlo ke snížení stupně invalidity. Popsal, jak jej zdravotní stav omezuje.
12. Pro účely námitkového řízení žalovaná nechala vypracovat posudek o invaliditě ze dne 30. 4. 2025. Posudkový lékař dospěl k závěru, že žalobce je již invalidní pro invaliditu ve druhém stupni. Lékař shledal, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je stav po pěti operacích v oblasti bederní páteře s poruchou dynamiky páteře. Zdravotní stav odpovídá kapitole XIII., oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Dospěl k závěru, že pracovní schopnost žalobce poklesla o 60 %. K datu posouzení v prvním stupni řízení a ke dni vydání napadeného rozhodnutí lékař námitkového řízení konstatuje, že nebyly zjištěny skutečnosti, které by vedly ke změně prvoinstančního posudkového závěru. Lékař v prvním stupni vycházel ze správného použití posudkových kritérií; zdravotní stav i stupeň invalidity byl posouzen v souladu se zákonem. Posudkový lékař v námitkovém řízení hodnotil stav žalobce shodně s lékařem v I. stupni řízení.

13. Na základě posudku o invaliditě ze dne 30. 4. 2025 vydala žalovaná dne 7. 5. 2025 napadené rozhodnutí, proti kterému žalobce brojil žalobou.
14. Krajský soud nechal vypracovat posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Ostravě (dále jen „posudek PK MPSV“). Posudková komise zasedala dne 20. 8. 2025 ve složení předsedy komise, dalšího lékaře s odborností v oblasti neurologie a tajemnice. Žalobce byl na jednání přítomen a byl vyšetřen přítomnou neuroložkou.
15. PK MPSV měla k dispozici dosavadní správní spisovou dokumentaci IPSZ Karviná, zdravotní dokumentaci a další lékařské zprávy. V posudku komise shrnula průběh předchozího řízení, závěry prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí a také námitky žalobce uplatněné v žalobě. PK MPSV do posudku uvedla diagnostický souhrn žalobce a jeho anamnézu. Na straně 3-4 posudku následně zpracovala posudkové hodnocení.
16. PK MPSV považovala za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce stav po pěti operacích bederní páteře (poslední dne 1. 8. 2023), s chronickým recidivujícím oboustranným lumboischiadickým syndromem, kořenovým syndromem L5 vpravo převážně iritačním se středně těžkou poruchou dynamiky lumbosakrálního přechodu.
17. PK MPSV konstatovala, že se jedná o postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s poklesem o 50 % i s přihlédnutím k dalším zjištěným onemocněním, a to vzhledem k tomu, že nejsou přítomny všechny příznaky tuto položku charakterizující (těžké poškození nervů, závažné parézy, svalová atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěračů).
18. PK MPSV uzavřela, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Jednalo se o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahoval však více než 69 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

V. Jednání soudu

19. Krajský soud ve věci nařídil ústní jednání, které se uskutečnilo dne 19. 2. 2026 za účasti žalobce a zástupkyně žalovaného. Žalobce sdělil, že na žalobě trvá a namítal, že jeho zdravotní stav se od října 2025 zhoršil, absolvoval vyšetření CT a magnetickou rezonanci, jejíž výsledky se dozví v březnu 2026. Lékaři mu doporučovali odebrání obratle S1, následně mu ale bylo sděleno, že již ve svém stavu nemůže absolvovat další chirurgický zákrok. Zástupkyně žalovaného odkázala na písemné vyhotovení vyjádření k žalobě. Krajský soud prošel podstatné části správního spisu a následně provedl k důkazu posudek PK MPSV ze dne 20. 8. 2025. Žádný z účastníků neměl k provedení dokazování připomínky, účastníci taktéž nenavrhli žádné nové důkazy. Krajský soud dal účastníkům prostor k závěrečným řečem a po krátkém přerušení jednání vynesl rozsudek včetně poučení o opravných prostředcích.

VI. Posouzení věci krajským soudem

20. Žaloba **není** důvodná.
21. Žalobce nesouhlasil s tím, jak byl ve správním řízení posouzen jeho zdravotní stav, resp. nesouhlasil se závěrem, že je invalidní pouze pro invaliditu druhého stupně.
22. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, jakož i schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti.
23. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě lékařského posudku v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.) neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry náležitě odůvodní.

24. Při rozhodování o nároku na invalidní důchod je tedy stěžejní naplnění požadavku na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění správního rozhodnutí, resp. posudkového hodnocení, na němž je rozhodnutí založeno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, č.j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, ze dne 11. 10. 2013, č.j. 4 Ads 42/2013-43, či ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014-46). Úkolem krajského soudu je vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudku PK MPSV zřejmé, že byl stav žalobce komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a že bylo přihlédnuto ke všem tvrzeným obtížím – tedy zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15, bod 19).
25. Napadené rozhodnutí, resp. posudkové hodnocení, na jehož podkladě je rozhodnutí o stupni invalidity vydáno, musí obsahovat přesvědčivé odůvodnění, co se při porovnání s předchozím obdobím ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo, jinak řečeno, určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo změnu stupně invalidity. Je tedy nutno přesvědčivě odůvodnit, zda zůstal oproti předchozímu období zdravotní stav nezměněn, případně v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu nebo jeho stabilizace při porovnání s obdobím, kdy dávka byla přiznána či naposledy ponechána, případně zda dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu. *„Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci“*. Jedná se přitom o otázku odbornou, pro jejíž posouzení nemá soud potřebné (medicínské) znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 147/2010–117).
26. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
27. Krajský soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav ve světle uplatněné žalobní námitky, že byl zdravotní stav žalobce zjištěn nesprávně. Za tímto účelem nechal krajský soud v soudním řízení vypracovat posudek PK MPSV ze dne 20. 8. 2025, který byl proveden jako důkaz při ústním jednání soudu ve věci dne 19. 2. 2025. Krajský soud hodnotí tento posudek po

formální stránce jako zcela souladný s požadavky vyhlášky o posuzování invalidity, byl vypracován komisí zasedající v řádném složení (členem byl též lékař s odborností v oboru neurologie), a PK MPSV zohlednila všechny relevantní lékařské zprávy.

28. Krajský soud má skutkový stav za řádně a dostatečně zjištěný. Předmětný posudek PK MPSV soud považuje za úplný ve vztahu k podkladům i k hodnocení zdravotního postižení žalobce z hlediska jeho vlivu na jeho pracovní schopnost ke dni vydání napadeného rozhodnutí.
29. Pro posouzení věci je rozhodné, že se všechny lékařské posudky shodly na závěru, že žalobce je invalidní ve druhém stupni invalidity. PK MPSV dospěla k závěru (stejně jako posudkoví lékaři ve správním řízení), že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je stav po opakovaných operací bederní páteře. Posudková komise uvedla, že žalobce pro invaliditu druhého stupně byl schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti. Nebyl schopen těžké fyzické práce, v dlouhodobé vynucené pracovní poloze, zvedání a přenášení těžkých břemen, v riziku úrazu a nepříznivých klimatických podmínkách. Žalobce je schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a po případném zaškolení vykonávat s výše uvedenými omezeními lehčí práce v dělnických profesích v lehkém průmyslu nebo ve službách.
30. Žalobce byl navíc při jednání posudkové komise vyšetřen neuroložkou. Všechny posudky se shodovaly v zařazení rozhodující příčiny poklesu pracovní schopnosti žalobce do kapitoly XIII., oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. V hodnocení procentního poklesu pracovní schopnosti posudková komise nebyla v souladu s lékaři ve správním řízení (PK MPSV hodnotila 50 % a oba lékaři ve správním řízení 60 %). Tento nesoulad posudková komise dostatečně odůvodnila tak, že u žalobce nejsou přítomny všechny ani většina příznaků charakterizující kapitolu XIII., oddíl E, položku 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity –
těžké poškození nervů, závažné parézy, svalová atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěračů.
31. Vzhledem k účelu tohoto řízení, tj. přezkumu sporné otázky, zda je žalobce podle platné právní úpravy invalidní a v jakém stupni, lze shrnout, že posudek, na jehož podkladě bylo vydáno napadené rozhodnutí, i posudek PK MPSV shodně konstatují, že žalobce splňuje podmínky pro uznání invalidity ve druhém stupni. Posudek PK MPSV, který soud hodnotil jako stěžejní důkaz, srozumitelně a relativně podrobně líčí zdravotní problémy žalobce. PK MPSV vysvětlila stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, taktéž vysvětlila, proč hodnotila pokles pracovní schopnosti žalobce v uvedené míře. Při jednání byl žalobce vyšetřen přítomným lékařem se specializací v oboru neurologie.
32. Je třeba konstatovat, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže udělat sám žalobce. Je třeba dále zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobce pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v úvahu to, že žalobce svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší nebo že by je zařadil do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili a zařadili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018 č. j. 6 Ads 23/2018-37).

33. Soud neshledal, že by posudkové hodnocení nepřipustně vybočilo ze způsobu posouzení poklesu pracovní schopnosti žalobce, jak jej vymezuje právní úprava (§ 2–4 vyhlášky o posuzování invalidity), a neshledal ani jiné vady, pro něž by musel napadené rozhodnutí zrušit. Námitky žalobce tak krajský soud neshledal důvodnými.

VIII. Závěr a náhrada nákladů řízení

34. V soudním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v jiném než druhém stupni. Závěry napadeného rozhodnutí tedy nezbyvá než potvrdit. Žaloba nebyla shledána důvodnou a krajský soud ji jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
35. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení jí tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 19. 2. 2026

JUDr. Lucie Gavendová
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.